

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในหัวข้อเรื่อง คุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่การตลาดบริษัทหลักทรัพย์ใน กรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาเพื่อต้องการทราบถึงคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่การตลาดบริษัทหลักทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร โดยมีทฤษฎี แนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ความหมายของคุณภาพชีวิต
2. ความสำคัญของคุณภาพชีวิต
3. ปัจจัยที่มีผลต่อความสุข
4. องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต
5. การสร้างความพร้อมเพื่อให้งานมีความสุข
6. องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตคนทำงานในสถานประกอบการ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิต (Quality of life) เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางที่ยัง ไม่มีคำจำกัดความที่แน่นอน โดยนักปราชญ์ นักการศาสนา และนักวิชาการสาขาต่าง ๆ ได้กล่าวถึงการมีชีวิตที่ดี (good life) และการกินดีอยู่ดีมีความสุข (well-being) หมายถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดีมานานนับศตวรรษแล้ว ตามภูมิหลังของสาขาวิชาและปรัชญาชีวิตของแต่ละคน ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน(2525,หน้า 45) เขียนไว้ว่าคุณภาพชีวิตประกอบด้วยคำ 2 คำ คือคุณภาพ และชีวิต คุณภาพ หมายถึงลักษณะความดี ลักษณะประจำบุคคลหรือสิ่งมีชีวิต หมายถึงความเป็นอยู่ สรุปได้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ที่ดี

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (2548) กล่าวว่า ความสุขที่เป็นผลมาจากปัจจัยภายนอก หรือทั่ว ๆ ไปใช้คำว่า “ความอยู่ดีมีสุข” หรือ “คุณภาพชีวิต” ซึ่งเป็นรูปธรรม และวัดเชิงภาวะวิสัย (Objective) ดัชนีที่ใช้ในปัจจุบันเป็นการวัดองค์ประกอบความสุขจากปัจจัยภายนอก เช่น สุขภาพ ระดับการศึกษา การทำงาน สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สภาพครอบครัว ความเป็นอยู่สภาพความเป็นอยู่ในชุมชน

ศิริ สามสุโพธิ์ (2543:57) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิตหมายถึงชีวิตของบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่าง เหมาะสม ไม่เป็นภาระและไม่

ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม เป็นชีวิตที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสามารถดำรงชีวิตที่ชอบธรรม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และค่านิยมสังคม ตลอดจนแสวงหา สิ่งที่คุณปรารถนาให้ได้มาอย่าง ถูกต้องภายใต้เครื่องมือและทรัพยากรที่มีอยู่ คุณภาพชีวิตแบ่งเป็น 3 ประการ คือ

1. ทางด้านร่างกาย คือ บุคคลจะต้องมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงปราศจาก โรคภัยไข้เจ็บ อันเป็นผลตอบสนองมาจากปัจจัยพื้นฐานฯ

2. ทางด้านจิตใจ คือ บุคคลจะต้องมีสภาวะจิตใจที่สมบูรณ์ร่าเริงแจ่มใส ไม่วิตกกังวล มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตตนเองครบถ้วน และสังคมสิ่งแวดล้อม มีความปลอดภัยในชีวิตฯ

3. ทางด้านสังคม คือ บุคคลสามารถดำรงชีวิตภายใต้บรรทัดฐาน และค่านิยมของสังคม ในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมได้อย่างปกติสุข

สุวรรณ เอี่ยมสุขวัฒน์ (2530, หน้า 6) กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ ชีวิตไว้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึงสภาพเป็นอยู่ของบุคคลทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมความคิดแล จิตใจ ซึ่งรวมทุกด้านของชีวิตไว้หมด โดยจะสามารถแสดงมิติต่าง ๆ ของคุณภาพชีวิตไว้ได้ดังนี้คือ

1. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย คือ อาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยสุขภาพ อนามัย พลังงาน การออมทรัพย์ สิ่งอำนวยความสะดวกในครอบครัว และในการประกอบอาชีพ

2. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านอารมณ์ คือ การพักผ่อนหย่อนใจที่มีคุณภาพ ประโยชน์ความนิยม ชมชอบในศิลปะวัฒนธรรมของท้องถิ่น ความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในครอบครัวและในชุมชน ความรัก และความเป็นเจ้าของที่มีต่อคณะ

3. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ คือ ภาวะแวดล้อมที่บริสุทธิ์ สะอาดและเป็นระเบียบ ปราศจากมลภาวะในดิน น้ำ อากาศและเสียง มีทรัพยากรที่จำเป็นแก่การ ดำรงชีวิตและการคมนาคมที่สะดวก

4. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม คือ โอกาสในการศึกษาและ การประกอบอาชีพที่เท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ ความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน การปกครองที่ให้สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค ความเป็นธรรมด้านรายได้ และทางสังคม ความร่วมมือร่วมใจในชุมชน ความเป็นระเบียบวินัย มีความเห็นอกเห็นใจกันและ กัน และมีค่านิยมที่สอดคล้องกับหลักธรรมในศาสนา

5. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านความคิด คือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ โลก ชีวิตและชุมชน การศึกษา วิชาอาชีพ ความสามารถในการป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของตัวเองครอบครัวและ ชุมชน การเป็นที่ยอมรับของชุมชน การสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง การยอมรับตัวเอง และการมี เป้าหมายในชีวิตที่เหมาะสม

ประยูท สุวรรณโกตา (3532, หน้า 26-29) ได้สรุปความหมายของคุณภาพของชีวิตไว้ อย่างกระชับ และเข้าใจได้โดยง่ายว่า “คุณภาพชีวิต” หมายถึง ระดับสภาพการดำรงชีวิตของมนุษย์ ตามองค์ประกอบของชีวิตอันได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิด และจิตใจ ซึ่งจะต้อง อยู่ใน ระดับกลาง ตามลักษณะและสภาพที่ควรจะเป็นได้ในแต่ละบุคคล ดังที่เรียกกันว่า ความจำเป็นขั้น พื้นฐาน ส่วนการที่มนุษย์จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบอีก มากมาย และองค์ประกอบเหล่านั้นจะมีความสำคัญมากน้อยแตกต่างกันออกไปตามทัศนะของผู้ มองแต่ละคน หรือแต่ละสังคม

จากการศึกษาความหมายของคำว่าคุณภาพชีวิตทั้งหมดที่ได้กล่าวมาแล้ว คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพการดำรงชีวิตที่บุคคลแต่ละคนจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมหนึ่ง ๆ ได้อย่างมีความสุขทั้ง ร่างกายและจิตใจ ได้รับการตอบสนองตามความต้องการทำให้มีการกินดี อยู่ดี เหมาะสมตาม สภาพแวดล้อม โดยคุณภาพชีวิตที่ดีต้องครอบคลุมในทุกๆ มิติ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และ จิต วิญญาณ

2. ความสำคัญของคุณภาพชีวิต

ศูนย์ประสานงานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (2532, หน้า 19) กล่าวถึง ความสำคัญของคุณภาพชีวิตว่า คุณภาพชีวิตที่ดีนับเป็นสิ่งสำคัญและเป็นจุดหมายปลายทางของบุคคล ชุมชนและ ประเทศชาติโดยส่วนรวม ประเทศใดหากประชากรในชาติโดยส่วนรวมคือคุณภาพ แม้ว่าประเทศนั้นจะมี ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์เพียงใด ก็ไม่อาจทำให้ประเทศชาตินั้นเจริญและพัฒนาให้ทันหรือ เท่าเทียมกับประเทศที่มีประชากรที่มีคุณภาพได้ คุณภาพของประชากรจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญและชี้ ว่า การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศใดจะเจริญก้าวหน้ากว่าอีกประเทศ ดังเช่น ประเทศ ญี่ปุ่น หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สภาพบ้านเมืองได้รับผลของสงคราม แต่ด้วยการส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพของประชากรญี่ปุ่น ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา จึงทำให้ประเทศญี่ปุ่นยก ฐานะเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมได้อย่างรวดเร็ว

ดังนั้น จะเห็นว่าคุณภาพชีวิตมีความสำคัญต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ ทุกคนจึงควรรู้จักและเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตให้ถูกต้องและช่วยกันพัฒนา ปรับปรุงตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การมีคุณภาพ ที่ดีร่วมกันได้ในที่สุด

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความสุข

Richard Layard (รักดี โชติจินดา และเจริญเกียรติ ชนสุขถาวร ผู้แปล, 2550:76-83) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสุขของคนว่าความสุขของคนนั้นประกอบด้วย 7 ประการหลักคือ

1. สถานการณ์ทางการเงิน เราจะเริ่มต้นกันด้วยผลกระทบทางด้านรายได้ของคนเราก่อนถ้าหากรายได้เราลดลงไปความสุขก็ลดลงไป
2. ความสัมพันธ์ในครอบครัว สถานการณ์ในครอบครัวที่แตกต่างกันนั้นมีผลต่อความสุขเป็นอย่างมาก การหย่าขาดจากคู่สมรสทำให้ความสุขของคนลดลงมาก
3. การงาน ครอบครัวของเราอาจจะต้องการเราแต่คนส่วนมากต้องการมากกว่านั้นเราต้องรู้สึกว่ามีส่วนร่วมทำประโยชน์อะไรให้สังคมด้วย ดังนั้นการงานจึงไม่ได้เพียงแค่ทำให้เรามีรายได้เท่านั้นแต่ยังช่วยเพิ่มความหมายให้กับชีวิตด้วย
4. สังคมและเพื่อนฝูง คุณภาพของสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เรามีเพื่อนใหม่หรือไม่มีและกำหนดว่าเรารู้สึกปลอดภัยเพียงใด
5. สุขภาพ สุขภาพเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการกำหนดความสุขของสุขภาพจิตเป็นส่วนสำคัญของสุขภาพ สุขภาพจิตเป็นปัจจัยหลักของความสุขโดยรวมของเรา
6. เสรีภาพส่วนบุคคล เสรีภาพของบุคคลและสันติภาพเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดความสุขของคนประชาชนที่อยู่ภายใต้ระบอบเผด็จการย่อมมีความสุขน้อยกว่าประชาชนที่อยู่ภายใต้ระบอบการปกครองที่ดี
7. ค่านิยมส่วนบุคคล (ปรัชญาแห่งชีวิต) ท้ายที่สุดและสำคัญที่สุดก็คือความสุขของเราขึ้นอยู่กับตัวตนภายในและปรัชญาชีวิตของเราเองคนเราจะมีความสุขมากกว่าถ้าเราสามารถพึงพอใจในสิ่งที่มีอยู่ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นอย่างไร

4. องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

เนื่องจากคุณภาพชีวิตในความหมายของนักวิชาการแต่ละสาขามีความแตกต่างกันตามการมองและการให้คุณค่าที่แตกต่างกัน องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตจึงย่อมจะแตกต่างกันออกไปตามการให้ความหมาย แม้ความหมายจะคล้ายคลึงกันก็ไม่ได้หมายความว่าองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตจะต้องคล้ายคลึงตามไปด้วย ดังที่จะเสนอต่อไปนี้

ยูเนสโก (Unesco, 1981, pp. 145-148) เสนอว่าองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ได้แก่ อาหาร ภาวะสุขภาพอนามัยและโภชนาการ การศึกษาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากร ที่อยู่อาศัย และการตั้งถิ่นฐาน การมีงานทำ ค่านิยมทางศาสนา จริยธรรม กฎหมาย และปัจจัยทางจิตวิทยา

นิพนธ์ พัวพงศกร (ทวิทอง หงษ์วิวัฒน์ และเพ็ญจันทร์ ประดับมุข, 2535. หน้า 11 ;อ้างอิงมาจาก นิพนธ์ พัวพงศกร. ม.ป.ป.) กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต จำแนกตามความต้องการด้านต่าง ๆ ของชีวิต 6 ด้าน คือ

1. ด้านร่างกาย ได้แก่ปัจจัยสี่ สุขภาพอนามัย พลังงาน การออมทรัพย์ สิ่งอำนวยความสะดวกในครอบครัว และในการประกอบอาชีพ

2. ด้านอารมณ์ ได้แก่การพักผ่อนหย่อนใจที่มีคุณภาพประโยชน์ ความนิยมชมชอบในศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในครอบครัวและในชุมชน ความรักและความเป็นเจ้าของที่มีต่อหมู่คณะ

3. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ภาวะแวดล้อมที่บริสุทธิ์ สะอาด และเป็นระเบียบปราศจากมลภาวะในดิน น้ำ อากาศ และเสียง มีทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และการคมนาคมที่สะดวก

4. สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ได้แก่โอกาสในการศึกษาและประกอบอาชีพที่เท่าเทียมกันการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การปกครองที่ให้มีสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค ความเป็นธรรมในสังคม ความร่วมมือร่วมใจในชุมชน ความเป็นระเบียบวินัย ความเห็นอกเห็นใจ ค่านิยมที่สอดคล้องกับหลักธรรมในศาสนา

5. ด้านความคิด ได้แก่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลก ชีวิตและชุมชน การศึกษาวิชาชีพ ความสามารถในการป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของตนเอง ครอบครัว และชุมชน การเป็นที่ยอมรับในชุมชน การสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง การยอมรับตัวเอง และการมีเป้าหมายในชีวิตที่เหมาะสม

6. ด้านจิตใจ ได้แก่ การมีคุณธรรมในส่วนตัวและในสังคม เช่นความซื่อสัตย์ สุจริตเมตตา กรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูล กตัญญูกตเวที ความจงรักภักดีต่อชาติ ความศรัทธาในศาสนาความเสียสละ และการละเว้นจากอบายมุข

ประภาพร จินันทุยา (2536, หน้า 47) จำแนกองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตเป็น 5 ด้านคือ

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับความเพียงพอของรายได้และทรัพย์สิน

2. สุขภาพ ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับภาวะสุขภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ

3. สภาพแวดล้อม ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อยู่แวดล้อมตน ซึ่งได้แก่ญาติมิตร เพื่อนร่วมรุ่นสมาชิกในครอบครัว สถานที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

4. การพึ่งพาตนเองประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง และความรู้สึกรักในการพึ่งพาผู้อื่น

5.การทำกิจกรรมประกอบด้วย การรับรู้เกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรม
ภายในครอบครัว และกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน

เย็นใจ เลาหวณิช (2520, หน้า 12) เสนอว่า องค์ประกอบที่จะนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตส่วนที่
จำเป็นระดับพื้นฐานที่ทำให้พอมีชีวิตรอยู่ได้ คือ มีพวกปัจจัยสี่อย่างเพียงพอ มีสุขภาพแข็งแรงมี
ความมั่นคงและอิสระ ส่วนที่จำเป็นต่อการเพิ่มคุณภาพชีวิตเพื่อที่จะทำให้อยู่ดีขึ้น คือมีค่านิยมที่
เหมาะสมมีจุดมุ่งหมายของชีวิต มีชีวิตกลมกลืนกับครอบครัว ชุมชน และสิ่งแวดล้อม

แคมป์เบล (Campbell, 1976, p.117-124) กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้ 3
ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านกายภาพ ได้แก่ปัจจัยทางมลภาวะ ความหนาแน่นของประชากร
สภาพที่อยู่อาศัย และการที่มีวัตถุปัจจัยพอเพียงหล่อเลี้ยงชีวิตไม่ต้องถูกบีบคั้นจากความอดอยาก
ขาดแคลน

2. องค์ประกอบด้านสังคม ได้แก่ปัจจัยทางการศึกษา สุขภาพอนามัย ความมั่นคงของ
ครอบครัว และสามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ที่จะเลือกดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม

3. องค์ประกอบทางจิตวิทยา ได้แก่ปัจจัยด้านความพึงพอใจ ความสำเร็จ ความคิดหวัง
ความคับข้องใจในชีวิต และการมีเสรีภาพ

เฟอร์แรนส์ และ เพาเวอร์ (Ferrans and Powers, 1978, p. 29 – 38) ได้วิเคราะห์ปัจจัย
(Factor Analysis) ขององค์ประกอบของคุณภาพชีวิตของ George และ Bearson แล้วจึงได้สรุป
องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตเป็น 4 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านสุขภาพและหน้าที่ (Health and Functioning) เกี่ยวกับสถานภาพของร่างกายแล
ความสามารถในหน้าที่ที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมประจำวัน และการแสดงออกทางบทบาท
สังคมประกอบด้วยสุขภาพของตนเอง ความเครียด การดูแลสุขภาพ การพึ่งพาตนเองทางด้าน
ร่างกาย เพศสัมพันธ์ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การบำเพ็ญประโยชน์กิจกรรมในยามว่าง
ความสามารถในการเดินทาง การสร้างความสุขในวัยสูงอายุ และการมีอายุยืน

2. ด้านสังคมและเศรษฐกิจ (Social economic) เป็นสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของ
บุคคล เพราะบุคคลต้องอยู่ร่วมกันในสังคม ต้องการเพื่อนช่วยแนะแนวทางแก้ปัญหาซึ่งกันและกัน
ต้องการกำลังใจ การได้รับการเชื่อถือไว้วางใจ ต้องการบ้านอยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งมีงานทำและมี
เงินใช้ในการดำรงชีวิต ประกอบด้วย มาตรฐานการดำรงชีวิต การพึ่งพาตนเองด้านการเงิน ที่พัก
อาศัย การทำงาน เพื่อน เพื่อนบ้าน สภาพการณ์ของบ้านเมือง การได้รับการสนับสนุนทางจิตใจ
และการศึกษา

3. ด้านจิตใจและวิญญาณ (Psychological/Spiritual) เป็นสภาพของการรับรู้การตอบสนองทางอารมณ์ หรือทางวิญญาณ ต่อสิ่งเร้าที่มากกระทบในชีวิต ประกอบด้วย ความพอใจในชีวิต ความสุขทั่วไป ความพอใจในตนเอง จุดมุ่งหมายในชีวิต ความสงบสุขของจิตใจความศรัทธาในศาสนา และรูปร่างหน้าตาของตน

4. ด้านครอบครัว (Family) เป็นสภาพของสัมพันธภาพภายในครอบครัวของบุคคล ประกอบด้วย ความสุขในครอบครัว ภาวะสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว บุตร และความสัมพันธ์กับผู้สมรส

พิชราภรณ์ คนกล้า (2547, หน้า 8) สรุปไว้ว่า องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตมักเกี่ยวข้องกับ ด้านสุขภาพ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน สถานที่อยู่อาศัย เศรษฐกิจสภาพแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ เป็นต้น

สถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (2551) ได้ให้องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตเป็น 4 ด้านคือ

1. ด้านร่างกาย (Physical Domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึก สุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงผลกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่ต้องการพึ่งพาอาศัยใคร ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่น ๆ เป็นต้น

2. ด้านจิตใจ (Psychological Domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความ เสรี หรือกังวล การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึง ความเชื่อด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อ การดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

นอกจากนั้น สิ่งประกอบสำคัญที่ทำให้การทำงานมีความสุข ประกอบไปด้วย 5 เรื่องต่อไปนี้

1. แรงจูงใจในการทำงาน
2. บรรยากาศในการทำงาน
3. เครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงาน
4. การรับทราบข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับงานของตน
5. ความสำเร็จของงาน

นภภรณ์ พิพัฒน์ (2550:195 -198) ได้ให้องค์ประกอบของการอยู่ดีมีสุข (Well – Being Index) ซึ่งประกอบไปด้วย 7 เรื่องต่อไปนี้

1. สุขภาพอนามัย หมายถึง ภาวะที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บอันเกิดจากการสร้างสุขภาวะที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา
2. ความรู้ เพราะความรู้ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของคนให้มีทักษะความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
3. ชีวิตการทำงาน เป็นปัจจัยกำหนดความอยู่ดีมีสุขของคน นอกจากจะต้องมีสุขภาพอนามัยที่ดี ได้รับการศึกษาแล้ว การทำงานจะเป็นที่มาของรายได้และอำนาจซื้อ ซึ่งนำไปสู่การสร้างความสำเร็จและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น .
4. รายได้และการกระจายรายได้ ความขัดสนในด้านรายได้ในการยังชีพ การมีปัญหาความยากจนที่รุนแรงและความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ในระดับสูง ย่อมสะท้อนการอยู่อย่าง เป็นทุกข์ในสังคม
5. ชีวิตครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานทางสังคมที่มีความสำคัญยิ่งต่อคนในการดำรงชีวิต ความสัมพันธ์ในครอบครัวถือเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ “ความอยู่ดีมีสุข”
6. สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต สุขภาพแวดล้อมที่ดีย่อมส่งผลต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี เอื้อต่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตในสังคม

7. การบริหารจัดการที่ดีของรัฐ ความอยู่ดีมีสุขของประชาชนส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับ การบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ มีการดูแลคนในสังคมให้มีสิทธิและเสรีภาพในการดำรงชีวิต ดังนั้น องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ควรประกอบด้วย ความสุขสมบูรณ์ของร่างกาย จิตใจ รวมถึงสภาพแวดล้อมสังคม และการใช้ชีวิตประจำวันอันเป็นที่พึงพอใจของแต่ละบุคคล

5. การสร้างความพร้อมเพื่อให้การทำงานมีความสุข

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ (2551) ได้ให้องค์ประกอบของการสร้างความพร้อมเพื่อให้การทำงานมีความสุขประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก คือ

1. การสร้างความพร้อมด้านร่างกาย การที่บุคคลจะมีความสุขในชีวิตนั้น ร่างกายมีส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมให้ชีวิตเป็นสุข เพราะเมื่อร่างกายแข็งแรงก็จะไม่มีโรคภัยมาเบียดเบียน การทำงานก็จะไม่มีปัญหา โดยเฉพาะงานที่จะต้องใช้แรงงานทางร่างกาย
2. การสร้างความพร้อมด้านอารมณ์ ประกอบไปด้วย การพัฒนาจิตใจ การสร้างอารมณ์ให้แจ่มใสการฝึกกระชับความโกรธและความเครียด การควบคุมอารมณ์ให้ปกติการควบคุมอารมณ์ให้ปกติ
3. การสร้างความพร้อมด้านสังคม มนุษย์เป็นสัตว์สังคม อยู่รวมกันเป็นหมู่คณะ สังคมจะอยู่อย่างมีความสุขเกิดจากความรักความสามัคคีของคนในสังคม
4. การสร้างความพร้อมด้านสติปัญญา

คลฤดี สุวรรณศิริ (2550) ให้คำจำกัดความของความสุขแปดประการ (Happy 8 ประการ) คือแนวคิดของการจัดสมดุลชีวิตของมนุษย์ ผ่านความสุขในโลกสามใบที่ทับซ้อนกันอยู่โลกส่วนตัวของมนุษย์ โลกครอบครัวของมนุษย์และโลกสังคมของมนุษย์ เพื่อที่จะมองความสุขของมนุษย์ทั่วไปว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างและจะจัดการได้อย่างไร ซึ่งประกอบด้วย 8 เรื่องต่อไปนี้

1. Happy Body มีสุขภาพดี สุขภาพที่แข็งแรงทั้งกายและใจมาจากการที่รู้จักใช้ชีวิต รู้จักกิน รู้จักนอนจัดสมดุลของชีวิตให้มีความสุข
2. Happy Heart มีน้ำใจงาม สิ่งที่สำคัญที่สุดในการที่มนุษย์จะอยู่กับคนอื่นได้ต้องมีน้ำใจ คิดถึงคนอื่น เอื้ออาทรต่อกัน เพราะคนเราอยู่ตัวคนเดียวในโลกนี้ไม่ได้ ต้องรู้จักแบ่งปันอย่างเหมาะสม
3. Happy Relax การผ่อนคลาย ต้องรู้จักผ่อนคลายสิ่งต่างๆ ในการดำเนินชีวิต เพื่อไม่ให้ตนเองรู้สึกกดดันมากเกินไป หากทำงานเครียดก็ต้องมีวิธีผ่อนคลายในการทำงาน หรือแม้แต่ชีวิตส่วนตัวก็ด้วย ต้องรู้จักผ่อนคลายให้เหมาะสม

4. Happy Brain การหาความรู้ มนุษย์เราอยู่ได้ด้วยการศึกษาหาความรู้พัฒนาตนเอง ตลอดเวลาจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำไปสู่การเป็นมืออาชีพและเกิดความมั่นคงก้าวหน้าในการทำงาน หรือพูดง่ายๆ คือ เรียนเพื่อรู้ และสอนคนอื่นได้ในงานที่ตนรู้

5. Happy Soul การมีคุณธรรมอันเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม คือการมี หิริโอตตปละ ในการทำงานเป็นทีม หิริโอตตปละ คือ ความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำของตนเอง โดยเฉพาะการกระทำที่ไม่ดี คนดีมีคุณธรรมนำมาซึ่งความสุขขององค์กร เพราะคนมีความศรัทธาในศาสนาและมี ศีลธรรมในการดำเนินชีวิต

6. Happy Money รู้จักใช้เงินให้เป็น สามารถจัดการรายรับรายจ่ายของตัวเองได้ มีเงินรู้จักเก็บรู้จักใช้ เป็นหนี้ให้พอดี มีชีวิตที่เหมาะสมกับตัวเอง เพราะวันนี้คนปฏิเสธการเป็นหนี้ไม่ได้ แต่สามารถจัดการค่าใช้จ่ายให้เหมาะสมกับตนเองได้

7. Happy Family ครอบครัวที่ดี การให้ความสำคัญกับครอบครัวทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่นมั่นคง เกิดกำลังใจที่ดีในการทำงาน เหมือนเป็นภูมิคุ้มกันที่ช่วยให้เผชิญกับอนาคตหรืออุปสรรคในชีวิตได้

8. Happy Society สังคมดี สังคมมีสองมิติ คือ สังคมในที่ทำงานกับสังคมนอกที่ทำงาน มนุษย์ทุกคนต้องมีความรักสามัคคีเอื้อเฟื้อต่อสังคมที่ตนเองอยู่อาศัย เพื่อให้เกิดสังคมและสภาพแวดล้อมที่ดีตามมา

6. องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตคนทำงานในสถานประกอบการ

แสงอรุณ อิศระมาลัย (2551) ได้ให้องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตคนทำงานในสถานประกอบการโดยครอบคลุมถึงคุณภาพชีวิตคนทำงานทั้ง 6 ด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านร่างกาย หมายถึง การมีสภาพร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ สามารถจัดการต่ออาการปวดหรือเจ็บป่วยเล็กน้อยได้ สามารถผ่อนคลายความตึงเครียดหรืออาการปวดเมื่อยได้ มีความกระปรี้กระเปร่าและกระฉับกระเฉงในการทำงาน สามารถทำงานได้ตามสภาพร่างกายที่มี มีกำลังในการทำงานเพียงพอโดยไม่เป็นภาระของผู้อื่น ได้รับอาหารดีและเพียงพอในแต่ละวัน มีเวลาออกกำลังกายและพักผ่อนอย่างเพียงพอ

2. ด้านจิตใจ หมายถึง การมีสุขภาพจิตดี สบายใจ มีกลไกหรือวิธีการจัดการความเครียดอย่างเหมาะสม ไม่ซึมเศร้า มีทัศนคติที่ดี มองโลกในแง่ดี รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ฟังพอใจในตนเอง ยอมรับและเพียงพอในสิ่งที่มี มีความมั่นใจในตนเอง และทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จได้ มีสติปัญญาความจำดี ไม่หลงลืม มีสมาธิในการทำงาน สามารถผ่อนคลายและให้กำลังใจคนในครอบครัวและเพื่อนร่วมงานและมีกำลังใจในการทำงาน ไม่มีความกดดัน และมีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจเมื่อมีความทุกข์

3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม หมายถึง การมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อเพื่อนร่วมงาน มีการพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือกันในการทำงาน สามารถทำงานบางอย่างแทนกันได้ รับผิดชอบหน้าที่ในงานโดยไม่ต้องรอคำสั่งในการทำงาน มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ร่วมสร้างบรรยากาศการทำงานดีมีการเสนอข้อคิดเห็นหรือแนวทางแก้ไขปัญหาในงานร่วมกัน และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีส่วนร่วมร่วมในการตัดสินใจ และเข้าร่วมในกิจกรรมพิเศษที่สถานประกอบการจัดให้

4. ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทั้งในสถานที่ทำงาน และระหว่างการเดินทางจากบ้านไปทำงาน มีที่ทำงานปลอดภัย สะอาด ถูกสุขลักษณะ อยู่ใกล้บ้านสามารถเดินทางได้สะดวก มีแหล่งบริการและอำนวยความสะดวกในที่ทำงาน เช่น หน่วยรักษาพยาบาล มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงินในหน่วยงาน มีช่องทางรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ต่าง ๆ มีกฎระเบียบและวันหยุดที่เหมาะสม และมีอุปกรณ์ในการทำงานที่ทันสมัยเพียงพอ

5. ด้านจิตวิญญาณ หมายถึง การมีอิสระในการทำงาน การได้รับการยอมรับและชื่นชมจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน มีความภาคภูมิใจและพึงพอใจในงานที่ทำ มีความภูมิใจในการเป็นสมาชิกของสถานประกอบการ มีความตั้งใจที่จะคงอยู่ในงาน มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในการบริหารจัดการของผู้บริหาร มีความตั้งใจทำงานอย่างเต็มกำลัง มีความรู้ความสามารถ ภูมิใจในผลงานที่มีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมเผยแพร่ความดีงามและปกป้องชื่อเสียงของสถานประกอบการ ตลอดจนมีโอกาสได้ใช้ และได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนในการทำงาน

6. ด้านความมั่นคงในชีวิต หมายถึง การมีรายได้ที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และเพียงพอใช้จ่ายในยุคเศรษฐกิจปัจจุบัน ไม่มีภาระหนี้เกินกำลัง ไม่สร้างหนี้ที่ไม่จำเป็น มีเงินออมเมื่อเกษียณจากงาน มีสวัสดิการที่ดี เหมาะสม และครอบคลุม มีการตรวจร่างกายประจำปี มีการเลื่อนปรับตำแหน่ง ขึ้นขั้นเงินเดือนตามความสามารถเพื่อประกันความมั่นคงในงาน ตลอดจนงานที่ทำเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ สะดวกสบายไม่หนักหรือเหนื่อยเกินไป

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กนิษฐา ไทยกล้า (2544) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของตำรวจจราจรจังหวัดเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตของตำรวจจราจรจังหวัดเชียงใหม่ โดยเปรียบเทียบกับระดับมาตรฐานของ WHO และเพื่อศึกษาถึงระดับคุณภาพชีวิตของตำรวจจราจรจังหวัดเชียงใหม่ โดยการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามที่เป็นแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก 26 ตัวชี้วัดฉบับภาษาไทย จำนวน 146 ตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นอัลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.8423 ตำรวจ

จรรยาที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดเชียงใหม่มีอายุเฉลี่ย 37 ปี ใช้เวลาในการปฏิบัติงานต่อวันเฉลี่ย 6.17 ชั่วโมง ระยะเวลาในการรับราชการเฉลี่ย 14.8 ปี รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 8667.96 บาท เบี้ยเลี้ยงต่อเดือนเฉลี่ย 523.63 บาท ดำรวจจรรยาจังหวัดเชียงใหม่มีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง ซึ่งพบว่า ตำรวจจรรยาที่ปฏิบัติหน้าที่นอกเขตเทศบาลมีคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพดีกว่าตำรวจจรรยาที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตเทศบาล เมื่อพิจารณาราคคุณภาพชีวิตของตำรวจจรรยาที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาลพบว่า มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันในด้านสุขภาพกาย ($p=0.013$) และมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันในด้านสิ่งแวดล้อม ($p=1.015$) แต่พบว่าไม่มีแตกต่างกันด้านจิตใจ ($p=0.102$)

ชั้นอุทัย กาญจนะจิตรา และคณะ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตคนทำงานในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ เป็นการวิจัยประยุกต์ โดยผสมผสานการศึกษาวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการจัดการความรู้ ผ่านการจัดสัมมนา ระดมสมอง และการถอดบทเรียนเพื่อสร้างองค์ความรู้ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คนทำงานในสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ จำนวน 200 ราย ที่มีอายุระหว่าง 15 – 60 ปี เป็นผู้ประกันตน และทำงานอย่างต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 3 เดือนในสถานประกอบการตัวอย่างที่ได้รับมาตรฐานรับรองใน 4 จังหวัดที่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและสังคม และมีจำนวนสถานประกอบการ และคนทำงานในจังหวัดเป็นจำนวนมาก คือ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ปทุมธานี และชลบุรี พบว่า ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตคนทำงาน มี 6 องค์ประกอบหลัก คือ 1. ครอบครัว 2. สภาพแวดล้อมและการพักอาศัย 3. คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม 4. สังคม 5. ชีวิตการทำงาน และ 6.สุขภาพ พิจารณาจากสถานภาพการจ้างงานของคนทำงานในกลุ่มตัวอย่าง นี้มีสถานภาพการจ้างงานที่มั่นคงในระดับหนึ่ง เนื่องจากการได้รับรายได้ที่เป็นตัวเงินที่แน่นอน รวมไปถึงสิทธิการได้รับสวัสดิการของคนทำงานรายเดือนที่จะได้รับสวัสดิการต่างๆ มากกว่าคนทำงานรายวันหรือรายชั่วโมงด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของคนทำงาน พบว่า อยู่ในระดับดีในภาพรวมไม่มีความยากลำบากในการเดินทางมาทำงานคนทำงานมีทัศนคติที่ดีต่อคุณธรรม จริยธรรม ของคนในสังคม และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคนทำงานในสองภาค คนทำงานภาคอุตสาหกรรมมีทัศนคติที่ดีต่อคนไทยสมัยนี้ ในมิติของคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในระดับที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับทัศนคติของคนทำงานในภาคบริการคุณภาพชีวิตด้านสังคมอยู่ในระดับที่ดี คุณภาพชีวิตด้านการทำงานมีระยะเวลาทำงานตามที่กฎหมายกำหนดคือคนทำงานประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 51) มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วย

นายณัฐวุฒิ สุนทรานู (2546) ได้ศึกษา เรื่องคุณภาพชีวิตของพนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) หลังนโยบายลดอัตราค่าจ้างคน ศึกษาเฉพาะสาขาในเขตจังหวัดสมุทรปราการ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานธนาคารพาณิชย์ ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

จำนวน 157 คน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามแบบปลายปิด โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของพนักงานไทยพาณิชย์ พบว่า ภาพรวมของคุณภาพชีวิต พนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ หลังนโยบายลดอัตราค่าจ้างคน อยู่ในระดับปานกลาง มีแนวโน้มไปทางระดับต่ำ โดยปัจจัยในด้านที่เกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานมีส่วนที่สูงกว่าด้านชีวิตส่วนตัว โดยในด้านที่เกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือมีคุณภาพชีวิตที่สูงสุด ด้านที่ต่ำที่สุดคือ รายได้และผลตอบแทนต่างๆ ส่วนในด้านชีวิตส่วนตัวพบว่า ด้านชีวิตครอบครัวยังมีสัดส่วนคุณภาพชีวิตที่สูงที่สุด ด้านที่ต่ำที่สุดคือด้านโภชนาการ และความเป็นอยู่ และพบว่าตำแหน่งงานมีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิต

ศราวดี บวรกิจประเสริฐ (2545) ได้ศึกษาถึง คุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ฝ่ายสืบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 9 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่าย สืบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 9 ตามองค์ประกอบคุณภาพชีวิต 7 ด้าน โดยศึกษา ระดับคุณภาพชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และวิธีพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 7 ด้าน กลุ่มประชากร 142 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสหสัมพันธ์อย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 9 มีระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อจำแนกระดับคุณภาพชีวิตตามด้านต่างๆ พบว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 9 มีระดับคุณภาพชีวิต ปานกลางในด้านสภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพอนามัย ด้านความสัมพันธ์ ในครอบครัว การใช้เวลาว่างและกิจกรรมนันทนาการ ด้านการทำงาน ด้านการพัฒนาจิตใจ ด้านความสำเร็จในชีวิต การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่าตัวแปรในด้าน อายุ การศึกษา รายได้รวม จำนวนบุคคลที่เป็นภาระพึ่งพิง ธรรมเนียมในที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในทางบวก ส่วนสถานภาพสมรสและระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้าน สืบสวน ไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงเส้นตรง และวิธีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ ฝ่ายสืบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 9 เรียงลำดับความสำคัญในการพัฒนาได้ดังนี้ คือ ด้านการทำงาน ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ด้านการพัฒนาจิตใจ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ด้านความสำเร็จในชีวิต และด้านการใช้เวลาว่างและกิจกรรม นันทนาการ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ด้านการทำงาน ควรให้ความสำคัญในการพิจารณาความดี ความชอบ การให้ควมมีอิสระในการทำงานโดยปราศจากการแทรกแซง ด้านการศึกษา ควรสนับสนุนให้มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้ในการทำงาน เพื่อจะได้นำความรู้มาประยุกต์ ใช้กับการปฏิบัติงานต่อไป